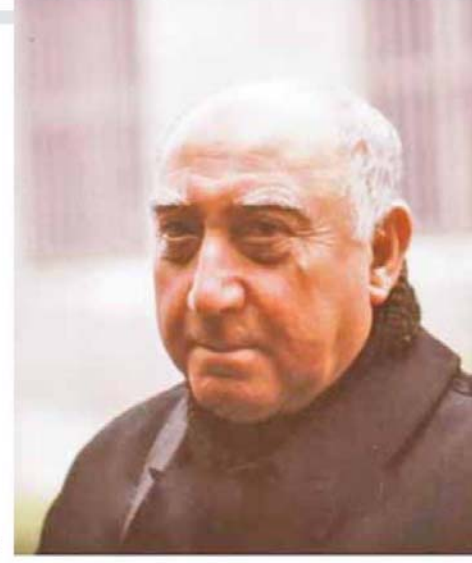

Dağlarca'nın Şiirlerindeki Sonsuzluk

Fazıl Hüsni Dağlarca, 'Türkçe Katında Yaşamak' adlı şiirinde Türk diline bakışını 'Türkçem, benim ses bayrağım' diyerek ifade etmiş ve hayatı boyunca bu doğrultuda 70'e yakın şiir kitabı kaleme almış, Türkçe'nin haysiyetini korumuştur

ZAFER YALÇINPINAR

FAZIL Hüsni Dağlarca, 1935 yılında yayımladığı ilk şiir kitabı 'Havaya Çizilen Dünya'yla birlikte Türk Dil'i'ne özel bir boyut kazandıran büyük / kutlu bir şairdir. Dağlarca, 1940 yılında "Çocuk ve Allah" adlı ikinci şiir kitabı ile mevcut şiir dilini geliştirecek bir "şiir zihni" kurmuştur ve başta Cemal Süreya olmak üzere bizatihi İkinci Yeni şairlerinden bazıları Dağlarca'nın bu önemini kendilerine mihenk olarak almışlardır.

TÜRKÇE KATINDA KAÇAK ŞİİRLER

Fazıl Hüsni Dağlarca, "Türkçe Katında Yaşamak" adlı şiirinde Türk diline bakışını "Türkçem, benim ses bayrağım" diyerek ifade etmiş ve hayatı boyunca bu doğrultuda 70'e yakın şiir kitabı kaleme almıştır. Kısacası, Fazıl Hüsni Dağlarca şiirleriyle Türk Dil'i'ni geleceğe taşımış ve aynı zamanda da Türkçenin haysiyetini korumuştur.

Fazıl Hüsni Dağlarca'nın vefatının ar-

dından (2008) sürdürülen arşiv çalışmaları sonucunda daha önce yayımlanmış şiir kitaplarına girmeyen dosyalar dolusu şiir bulundu. Bu şiirler geçtiğimiz Ocak ayında "Kaçaklar" üstbaşlığıyla **Yapı Kredi Yayınları** tarafından yayımlanmaya başladı. Serinin ilk cildi 'Üç Okumalı Dizeler, Göründüğüm' adı altında toplanmış ve kitabın editörlüğünü Ömer Aygün ile İlknur Yurtbaşı gerçekleştirmiş.

'Kaçaklar' serisine 'Üç Okumalı Dizeler' ile başlanmasının nedenini, Dağlarca'nın teknik benzerlik gösteren ve özel bir yapı taşıyan şiirlerinin editöryal açıdan birlikte ele alınması ve aslında 'Üç Okumalı Dizeler'deki biçimin "kendiliğinden bütünlenmesi" olarak görüyorum. Yani, Fazıl Hüsni Dağlarca'nın bu **kitapta** toplanan şiirleri dize yapısının bir gereği olarak "kendiliğinden" bütünleniyor.

ÜÇE KATLANMIŞ SONSUZLUK

Şiirlerdeki dizeler, aralarına ' / ' işareti konarak ikiye ayrılmış ve farklı okumalara imkân tanıyor: **Kitaptaki** dizelerin ' / ' işareti öncesi olan ilk bölümlerinin alt alta okunması; ' / ' işareti sonrası -ikinci- bölümlerinin alt alta okunması ve tüm dizelerin ' / ' işareti gözetilmeksizin alt alta -olağan, bilindik- biçimde okunması şeklinde 'üç okuma' imkânı bulunuyor.

Söz konusu "üç okuma" tekniğinin **kitapta** yer alan 32 şiiri üçe katlayarak 96 şiire eriştiğini görüyoruz. Böylelikle **kitaptaki** şiirler hem semantik, hem de imgesel açıdan müthiş bir alan derinliği hesabı taşıyor: Dağlarca şiirinin imgesel alan derinliğinin, içerdiği duyguların ve işaret ettiği uzamın "tarih boyu ya da tarih kadar geniş

Oktay Rifat, Necaî Cumalı, Fazıl Hüsni, Behçet Necatigil (Soldan sağa)

kapsamlı" olduğunu düşündüğümüzde, 'Üç Okumalı Dizeler'de "üç katlanmış bir sonsuzluk" seziyoruz. Bununla birlikte, Fazıl Hüsni Dağlarca gibi tüm hayatı boyunca sadece şiir kaleme almış (kendini hakikatin yakıcılığına vermiş) bir şairin sezdiği "üç katlanmış sonsuzluk" duygusuyla Türk Edebiyatı'nda başka hiçbir şiirde karşılaşmadığımı -açık yüreklilikle- itiraf etmeliyim.

ÖZGÖRÜ VE ÖZGÜRLÜK

Son iki yıldır Beşiktaş Belediyesi tarafından verilen ve şiddetle karşı olduğumuz Dağlarca Şiir Ödülü'nün jürisi arasında da,

ödüllü alan (paylaşan) şairler arasında da Dağlarca'yla birlikte anılacak, Dağlarca şiirindeki "yüceliği ve sonsuzluğu" hak edecek biri -maalesef- yok...

Dağlarca'nın tarih, insanlık, yaşam, vatan ve emek konularını işlediği sonsuz şiirlerinin içerisinde bana tuhaf bir dilsel "özgörü ve özgürlük" sağlayan "İç Orman" adlı şiirden üç dizeyle bu kısa yazıyı bitirmek çok önemlidir:

*Söylemedir / Ne varsa yerde gökte
Benim dağ taş dile getirdiğim
Atlantis'te ayın on dördüne göre getirdiğim
Düşler, atalarımın kalma gözlem
Çıplak sırtında çıplak ağırlık*

Fazıl Hüsni Dağlarca, bu teknik özelliğin imgesel avantajını ve tarihsel boyutunu kitabın ilk şiiri olan "Yansıma" adlı şiirin ilk dördünlüğünde şu şekilde anlatmış:
*Dizeler neden tek soluklu olsun / Daha uzun değil mi Gobi Çölü, Sibirya
Ey yeryüzüsel gök, Mezopotamya / Sür kemik yapılarını ötelere ötelere
İki göğüslü ol / Üç göğüslü ol
Ol / Bitişi olmadığına insan anılarının*

